

במדבר פרק ח – מנורה, לוויים

במדבר פרק ט – פסח בשנה השנית, סימנים לנסוע

במדבר פרק י – חצוצרות לנסוע, נסיע לפי שבטים, הזמנת משה ליתרו, "ויהי בנסוע"

במדבר פרק יא – מתאננים ומתאוויים:

(א) ויהי העם כמתאננים רע באזני יקוק וישמע יקוק ויחר אפו ותבער במ אש יקוק ותאכל בקצה המחנה: (ב) ויצעק העם אל משה ויתפלל משה אל יקוק ותשקע האש: (ג) ויקרא שם המקום ההוא תבערה כי בערה במ אש יקוק:

~~תלונת המתאוויים~~

(ד) **והאספסוף** אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו **מי יאכלנו בשר**: (ה) זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים: (ו) ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו: (ז) והמן כזרע גד הוא ועינו כעין הבדלח: (ח) שטו העם ולקטו וטחנו ברחים או דכו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לשד השמן: (ט) וברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו: (י) וישמע משה את העם בכה למשפחתיו איש לפתח אהלו ויחר אף יקוק מאד ובעיני משה רע:

~~תלונת משה~~

(יא) ויאמר משה אל יקוק **למה הרעת לעבדך ולמה לא מציתי חן בעיניך** לשום את משא כל העם הזה **עלי**: (יב) האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותיו: (יג) **מאין לי בשר** לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי לאמר תנה לנו **בשר** ונאכלה [מאחר שאינן מבקשים אלא עלילה לא תספיק להם – רש"י (יא: כג):] (יד) לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני: (טו) **ואם ככה את עשה לי**

הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי: פ

שמות (ה: כב) וישב משה אל יקוק ויאמר אדני **למה הרעתה לעם הזה** למה זה שלחתני:

שמות (לג: טז) ובמה יודע אפוא **כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך** הלוא בלכתך עמנו ונפלינו

אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה: פ

שמות (לב: לב) ועתה אם **תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך** אשר כתבת:

~~תשובת ה' למשה~~

(טז) ויאמר יקוק אל משה **אספה** לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: (יז) וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמת עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך:

~~תשובת ה' לעם~~

(יח) ואל העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם **בשר** כי בכיתם באזני יקוק לאמר מי יאכלנו **בשר** כי טוב לנו במצרים ונתן יקוק לכם **בשר** ואכלתם: (יט) לא יום אחד תאכלון ולא יומים ולא חמשה ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים יום: (כ) עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא יען כי מאסתם את יקוק אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים: (כא) ויאמר משה שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו ואתה אמרת **בשר** אתן להם ואכלו חדש ימים: (כב) הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם אם את כל דגי הים **יאסף** להם ומצא להם: פ (כג) ויאמר יקוק אל משה היד יקוק תקצר עתה תראה היקרד דברי אם לא:

~~יישום תשובה למשה~~

(כד) ויצא משה וידבר אל העם את דברי יקוק ויאסף שבעים איש מזקני העם ויעמד אתם סביבת האהל: (כה) וירד יקוק בענן וידבר אליו ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים ויהי כנוח עליהם הרוח ויתנבאו ולא יספו: (כו) וישארו שני אנשים במחנה שם האחד אלדד ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה בכתבים ולא יצאו האהלה ויתנבאו במחנה: (כז) וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה: (כח) ויען יהושע בן נון משרת משה מבחריו ויאמר אדני משה כלאם: (כט) ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם יקוק נביאים כי יתן יקוק את רוחו עליהם: (ל) ויאסף משה אל המחנה הוא וזקני ישראל:

~~יישום תשובה לעם~~

(לא) **רוח** נסע מאת יקוק ויגז שלוים מן הים ויטש על המחנה כדרך יום כה וכדרך יום כה סביבות המחנה וכאמתים על פני הארץ: (לב) ויקם העם כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת ויאספו את השלו הממעייט **אסף** עשרה חמרים וישטחו להם שטוח סביבות המחנה: (לג) **הבשר** עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף יקוק חרה בעם ויך יקוק בעם מכה רבה מאד: (לד) ויקרא את שם המקום ההוא **קברות התאוה** כי שם קברו את העם המתאוויים: (לה) מקברות התאוה נסעו העם חצרות ויהיו בחצרות: פ

~ שמוש חכמים ~

ממדבר פרק יא (טז) ויאמר יקוק אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך:

רש"י במדבר פרק יא פסוק טז

אשר ידעת כי הם וגו' - אותם שאתה מכיר שנתמנו עליהם שוטרים במצרים בעבודת פרך והיו מרחמים עליהם ומוכים על ידם, שנאמר (שמות ה, יד) ויכו שוטרי בני ישראל, עתה יתמנו בגדולתן כדרך שנצטערו בצרתן:

והתיצבו שם עמך - כדי שיראו ישראל וינהגו בהם גדולה וכבוד ויאמרו חביבין אלה שנכנסו עם משה לשמוע דבור מפי הקב"ה:

רמב"ן במדבר פרק יא פסוק כח

וטעם הענין, כי חשב יהושע מפני שהם בכתובים הם מתנבאים, ... והנה יראה שאין נבואת כולם מאצילות הרוח אשר עליו, ומשה אמר שלא יקנא לו, כי הוא חפץ שיתנבאו לפניו או שלא בפניו, כיון שנתן ה' רוחו עליהם באצילותו ממש או בלתי אצילות ממנו:

משנה מסכת אבות פרק ו משנה ה

גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות שהמלכות נקנית בשלשים מעלות והכהונה בעשרים וארבע והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים: בתלמוד בשמיעת האוזן בעריכת שפתים בבית הלב בשכלות הלב באימה ביראה בענוה בשמחה **בשמוש חכמים** בדקדוק חברים ובפלפול התלמידים בישוב במקרא במשנה במיעוט שינה במיעוט שיחה במיעוט תענוג במיעוט שחוק במיעוט דרך ארץ בארץ אפים בלב טוב באמונת חכמים ובקבלת היסורין:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז עמוד ב

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה, שנאמר: +מלכים ב' ג' + פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו, למד לא נאמר אלא יצק - מלמד שגדולה שמושה יותר מלמודה.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טב עמוד א

תניא, אמר **רבי עקיבא**: פעם אחת נכנסתי אחר **רבי יהושע** לבית הכסא, ולמדתי ממנו שלשה דברים: למדתי שאין נפנין מזרח ומערב אלא צפון ודרום, ולמדתי שאין נפרעין מעומד אלא מיושב ולמדתי שאין מקנחין בימין אלא בשמאל. אמר ליה בן עזאי: עד כאן העזת פנים ברבך! - אמר ליה: תורה היא וללמוד אני צריך. תניא, **בן עזאי** אומר: פעם אחת נכנסתי אחר **רבי עקיבא** לבית הכסא, ולמדתי ממנו שלשה דברים: למדתי שאין נפנין מזרח ומערב אלא צפון ודרום, ולמדתי שאין נפרעין מעומד אלא מיושב, ולמדתי שאין מקנחין בימין אלא בשמאל. אמר לו רבי יהודה: עד כאן העזת פניך ברבך! - אמר לו: תורה היא וללמוד אני צריך. **רב כהנא** על, גנא תותיה פורייה [שכב תחת מטה] **דרב**. שמעיה דשח ושחק ועשה צרכיו, אמר ליה: דמי פומיה דאבא כדלא שריף תבשילא [נדמה שרב אף פעם טעם מהתבשיל]! אמר לו: כהנא, הכא את [אתה כאן]? פוק [צא], דלאו ארח ארעא [זה לא דרך ארץ]. אמר לו: תורה היא וללמוד אני צריך.

רמב"ם הלכות זעות פרק ה הלכה א

כשם שהחכם ניכר בחכמתו ובדעותיו והוא מובדל בהם משאר העם, כך צריך שיהיה ניכר במעשיו במאכלו ובמשקו ובבעילתו ובעשיית צרכיו ובדבורו ובהילוכו ובמלבושו ובכלכלו דבריו ובמשאו ובמתנו, ויהיו כל המעשים האלו נאים ומתוקנים ביותר, כיצד תלמיד חכם לא יהיה גרגרן אלא אוכל מאכל הראוי להברות גופו, ולא יאכל ממנו אכילה גסה, ולא יהא רודף למלאת בטנו כאלו שמתמלאין ממאכל ומשתה עד שתיפח כריסם, ועליהם מפורש בקבלה זריתי פרש על פניכם, אמרו חכמים אלו בני אדם שאוכלין ושותין ועושין כל ימיהם כחגים, והם האומרים אכול ושתה כי מחר נמות, וזהו מאכל הרשעים, ושלחנות אלו הם שגינה הכתוב ואמר כי "כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום", אבל החכם אינו אוכל אלא תבשיל אחד או שנים ואוכל ממנו כדי חייו ודיו, הוא שאמר שלמה צדיק "אוכל לשובע נפשו".

תלמוד בבלי מסכת מכות דף כב עמוד ב

אמר רבא: כמה טפסאי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה ...

תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד א

שאל רבי מתיא בן חרש את רבי אלעזר בן עזריה ברומי: שמעת ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש? אמר: שלשה הן, ותשובה עם כל אחד ואחד. עבר על עשה ושב - אינו זז משם עד שמוחליו לו, שנאמר +ירמיהו ג' + "שובו בני ישראל" עבר על לא תעשה ועשה תשובה - תשובה תולה, ויום הכפורים מכפר +ויקרא טז + "כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם". עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה - תשובה ויום הכפורים תוליו, ויסורין ממרקין, שנאמר +תהלים פט + "ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם", אבל מי שיש חילול השם בידו - אין לו כת בתשובה לתלות, ולא ביום הכפורים לכפר, ולא ביסורין למרק. אלא כולן תוליו, ומיתה ממרקת, שנאמר +ישעיהו כב + ונגלה באזני ה' צבאות אם יכפר העון הזה לכם עד תמותו.